

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4404/2018
04.06.2020. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Младен Ћурчић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиоца и тужене изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 337/17 од 25.12.2017. године, у седници већа одржаној дана 04.06.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као као неосноване ревизије тужиоца и тужене изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 337/17 од 25.12.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П 3224/2013 од 16.11.2016. године обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 8.430.773,32 динара са законском затезном каматом почев од 22.06.2016. године па до исплате, као и трошкове парничног поступка у износу од 429.843,28 динара, са законском затезном каматом од дана извршности одлуке о трошковима па до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 337/17 од 25.12.2017. године усвојена је жалба тужене и укинута пресуда Основног суда у Краљеву и тужена обавезана да тужиоцу исплати на име накнаде штете износ од 5.205.159,46 динара са законском затезном каматом од 22.06.2016. године па до коначне исплате, док је у преосталом делу за износ од 3.125.574,86 динара са законском затезном каматом од 22.06.2016. године па до коначне исплате захтев тужиоца одбијен као неоснован. Тужена је обавезана да тужиоцу на име трошкова парничног поступка исплати износ од 330.153,18 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у одбијајућем делу благовремено је изјавио ревизију тужилац због погрешне примене материјалног права. Против исте пресуде у усвајајућем делу благовремено је изјавила ревизију тужена, као

посебну на основу члана 404. Закона о парничном поступку, ради разматрања правних питања од општег интереса.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. Закона о парничном поступку и налази да су ревизије дозвољене као редовне и да су неосноване.

У спроведеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд по ревизији пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању, утврђеном на расправи пред другостепеним судом, тужилац је био оснивач предузећа „ББ“ ДОО ..., над којим је отворен стечајни поступак дана 11.01.2008. године решењем Трговинског суда у Краљеву Ст. 15/07. Након доношења закључка стечајног судије о коначној табели пријављених потраживања и листе потраживања поверилаца, донето је решење Ст. 6/2010 дана 14.09.2011. године, којим је одређена главна деоба стечајне масе стечајног дужника. Накнадна деоба је извршена на основу решења о накнадној деоби стечајне масе Ст. 6/2010 од 16.07.2012. године. Одлука о накнадној деоби је постала правноснажна дана 30.07.2012. године а стечајни поступак је закључен решењем Ст. 6/2010 дана 28.12.2012. године. Такође је утврђено да су по основу главне и накнадне деобе повериоцима исплаћена призната потраживања у целости а постојећи вишак стечајне масе опредељен за исплату оснивачу стечајног дужника – овде тужиоцу. Тужилац се обратио дописом од 02.08.2012. године предсенику стечајног већа упозоравајући га на правне последице одлуке Уставног суда Уз бр. 82/2009 од 12.07.2012. године, а затим је поднео и приговор 19.12.2012. године на завршни рачун стечајног управника и ставио предлог да се измени спорно решење о накнадној деоби стечајне масе и изврши поново обрачун законске затезне камате обрачуном камате методом простог интересног рачуна. Привредни суд није одлучио посебном одлуком о приговору тужиоца већ је својим решењем Ст. 6/2010 од 28.12.2012. године усвојио завршни рачун и закључио стечајни поступак. У образложењу ове одлуке Привредни суд је навео да је приговор оснивача, овде тужиоца неоснован јер је решење о накнадној деоби наставак исплате поверилаца по решењу о главној деоби, без прилива нових средстава и да обзиром да је решење о главној деоби било извршено у целости не постоји могућност враћања расподељених средстава из стечајне масе, већ само могућност враћања вишка стечајне масе, без обзира што је решење о накнадној деоби донето после доношења одлуке Уставног суда о несагласности дела Закона о висини стопе затезне камате са Уставом. Спроведеним вештачењем је утврђено да разлика између износа обрачунате законске затезне камате у признатим потраживањима поверилаца стечајног дужника применом конформног метода обрачуна за исплате по одлуци о главној деоби са процентом намирења од 38,26 % и накнадној деоби са процентом намирења признатих потраживања од 61,74% и обрачуном законске затезне камате методом простог интересног рачуна од 03.03.2001. године до 11.01.2008. године износи 8.430.773,32 динара а разлика између обрачунате законске затезне камате конформном методом за исплате повериоцима по одлуци о накнадној деоби и обрачуна камате методом простог интересног рачуна за исплату остатка главнице износи 5.205.159,46 динара.

Првостепени суд је применом члана 154. став 1. и 172. став 1. Закона о облигационим односима у вези члана 60. став 1. Закона о Уставном суду и члана 35. став 2. Устава РС обавезао тужену на накнаду материјалне штете тужиоцу због

незаконитог рада суда, применом незаконите конформне методе при обрачуна законске камате у износу од 8.430.783,32 динара са каматом, колико је у стечајном поступку више исплаћено повериоцима стечајног дужника, налазећи да у време објављивања одлуке Уставног суда стечајни поступак није био правноснажно окончан и да је суд био у обавези да изврши ревизију обрачуна камате.

Након укидања првостепене пресуде због битних повреда поступка и утврђења чињеничног стања на расправи, побијаном пресудом је делимично усвојен тужбени захтев за исплату накнаде штете у висини разлике обрачунате камате за извршене исплате по решењу о накнадној деоби и одбијен тужбени захтев за накнаду материјалне штете за ранији период исплате повериоцима, извршене по решењу о главној деоби.

По оцени Врховног касационог суда правилно је побијаном пресудом одлучено делимичним усвајањем и делимичним одбијањем тужбеног захтева.

Одлуком Уставног суда Уз 82/2009 од 12.07.2012. године, објављеном у „Службеном гласнику РС“ бр. 73/2012 од 27.07.2012. године, утврђено је да одредбе члана 3. став 1. Закона о висини стопе затезне камате („Службени лист СРЈ“ бр. 9/01), у делу који гласи: „применом конформне методе“, није у сагласности са Уставом. Одредбама члана 60. став 1. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/2007 и 99/2011) прописано је да закони и други општи акти за које је одлуком Уставног суда утврђено да нису у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, не могу се примењивати на односе који су настали пре дана објављивања одлуке Уставног суда, ако до тог дана нису правноснажно решени. Према ставу 3. истог члана извршење правноснажних појединачних аката донетих на основу прописа који се више не могу примењивати, не може се ни дозволити ни спровести, а ако је извршење започето – обуставиће се.

У овом случају тужилац је оснивач предузећа „ББ“ДОО ..., над којим је након објављивања цитиране одлуке Уставног суда правноснажно окончан стечајни поступак и коме је по завршном рачуну усвојеном од стране Привредног суда, по одбитку пореза на добит одређена исплата вишка стечајне масе. Сврха стечаја је колективно намирење стечајних поверилаца. Пре објављивања одлуке Уставног суда, по правноснажном решењу стечајног суда о главној деоби стечајни повериоци су били намирани са 38,26% утврђених потраживања. Решење о главној деоби је извршна исправа и садржи налог Привредног суда стечајном управнику да у року од осам дана по правноснажности решења изврши исплату новчаних износа именованим повериоцима у износу од 11.087.901,70 динара, што чини 38,256% утврђених потраживања поверилаца IV исплатног реда. Након правноснажности овог решења и извршења исплате повериоцима у наведеном проценту потраживања, спорни обрачун камате, извршен конформном методом, по одлуци о главној деоби, није обухваћен правним дејством одлуке Уставног суда Уз 82/09, јер је у време објављивања одлуке Уставног суда извршење одлуке о главној деоби већ било спроведено. Стога је правилно побијаном одлуком одбијен тужбени захтев за накнаду штете за износ од 3.125.574,00 динара са каматом, који се односи на исплату разлике у обрачуна камате у наведеном периоду, јер нема неправилног нити незаконитог рада привредног суда. Ревизијом тужиоца се неосновано оспорава побијана одлука истицањем чињенице да је стечајни поступак окончан након објављивања одлуке Уставног суда, јер решење о

главној деоби представља правноснажну и извршену одлуку суда по обрачуна извршном у складу са тада важећим прописима без могућности враћања расподељених средстава повериоцима из стечајне масе.

По оци Врховног касационог суда правилно је побијаном одлуком оцењено да је у наставку стечајног поступка након главне деобе тужиоцу проузрокована материјална штета незаконитим радом Привредног суда стечајног већа и правилно је тужена на основу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима обавезана на накнаду материјалне штете у износу утврђеном вештачењем. Ревизијом се неосновано указује на неопходну примену члана 61. Закона о Уставном суду и обавезу тужиоца на подношење уставне жалбе, јер тужилац у вођеном стечајном поступку није имао статус странке. Тужилац као оснивач стечајног дужника нема статус странке у стечајном поступку али је имао правни интерес да након објављивања одлуке Уставног суда захтева корекцију обрачуна камате, отклањањем неуставне примене конформне методе, јер му је применом обрачуна камате на камату незаконито умањен припадајући износ вишка стечајне масе. Привредни суд је након објављивања одлуке Уставног суда по службеној дужности био у обавези да спречи примену неуставног прописа што није учињено ни по захтеву ни приговору тужиоца. Решење о накнадној деоби стечајне масе је постало правноснажно и извршено је након објављивања одлуке Уставног суда, противно изричитој одредби члана 60. став 1. и 3. Закона о Уставном суду о непримењивању неуставних прописа на односе који нису правноснажно решени односно обавези обуставе извршења појединачних аката донетих на основу прописа који се више не могу примењивати. Како је већи део накнаде стечајним повериоцима (61,74%) исплаћен након објављивања одлуке Уставног суда у Службеном гласнику РС, постоји, због незаконитог поступања одговорност Привредног суда за умањење износа вишка стечајне масе припадајуће тужиоцу као оснивачу стечајног дужника и обавеза тужене да на основу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима у вези члана 1. Закона о уређењу судова и члана 35. став 2. Устава РС накнади штету коју је проузроковао њен орган.

Применом Закона о стечају уместо раније важећег Закона о стечајном поступку по коме је спроведен поступак стечаја „ББ“ ДОО ... (покренут 11.01.2008. године) није од утицаја на правилност побијане одлуке.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић